

- schválené Mestským zastupiteľstvom v Trenčíne dňa 19.05.2021 uznesením č.888, účinnosť: 04.06.2021

Všeobecne záväzné nariadenie mesta Trenčín č. 9/2021,
ktorým sa vyhlasuje obecné chránené územie Trenčiansky luh

Mestské zastupiteľstvo mesta Trenčín, na základe samostatnej pôsobnosti v zmysle článku 67 a článku 68 Ústavy Slovenskej republiky, v spojitosti s § 4 ods.1 a podľa ods.3 písm. f) g) h) n) a § 6 zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a podľa § 25 a) zákona č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“), vydáva toto všeobecne záväzné nariadenie (ďalej len „VZN“), ktorým sa vyhlasuje obecné chránené územie „Trenčiansky luh“.

Čl. 1

Základné údaje

1.1 Názov

Obecné chránené územie Trenčiansky luh.

1.2 Lokalizácia

Obecné chránené územie sa nachádza v Trenčianskom kraji, v okrese Trenčín, v katastrálnom území Trenčín, na pozemkoch C-KN 3484/2 (časť), 3484/102, 1669/1 a 3484/104 (časť):

C-KN	3484/2 – časť	3484/102	1669/1	3484/104 – časť
výmera parcely (m ²)	447349	776	42222	8812
výmera časti parcely (m ²)	83741	776	42222	7994
druh pozemku	vodná plocha	vodná plocha	ostatná plocha	vodná plocha
číslo LV	2427	2427	1	2427
vlastník	SVP, štátny podnik, Radničné námestie 8,	SVP, štátny podnik, Radničné námestie 8,	Mesto Trenčín, Mierové námestie 2, Trenčín, PSČ	Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik, Radničné

	Banská Štiavnica, PSČ 969 55, SR, IČO: 36022047	Banská Štiavnica, PSČ 969 55, SR, IČO: 36022047	911 01, SR, IČO: 312037	námestie 8, Banská Štiavnica, PSČ 969 55, SR, IČO: 36022047
--	--	--	----------------------------	--

Územie leží v medzihrádzovom priestore na pravom brehu rieky Váh, v úseku od starého cestného mosta po hať Biskupickej zdrže. Súčasťou obecného chráneného územia je aj Zátoka pokoja ako samostatná plocha na ľavom brehu Váhu. Pozemky sú súčasťou vodného toku a zároveň súčasťou vodného diela – Biskupickej zdrže.

1.3 Celková výmera

Celková výmera obecného chráneného územia Trenčiansky luh je 13,47 ha.

1.4 Vzťah k územnému plánu a dokumentácii ochrany prírody

Krajinnoekologický plán¹ hodnotí centrum Trenčianskeho luhu ako lokálne biocentrum a významnú genofondovú plochu.

V zmysle Regionálneho územného systému ekologickej stability je lokalita súčasťou významného nadregionálneho biokoridoru Váh.

Využitie územia podľa územného plánu tieto skutočnosti prevažne rešpektuje, avšak v rozpore so záujmom ochrany prírody a hodnotením lokality v rámci Krajinnoekologického plánu je do najcennejšej časti lokality navrhovaná lávka cez Váh pre peších a cyklistov a aktuálne aj navrhované kotvenie hausbótu v južnej časti územia na pozemku SVP, š.p.

1.5 Charakteristika prírodných pomerov územia

V záujmovom území predstavujú potenciálnu prirodzenú vegetáciu spoločenstvá vrbovo-topoľových lužných lesov. Jadrová časť Trenčianskeho luhu, približne polovica plochy chráneného územia, je tvorená lužným lesom, ktorý sa vytvoril na riečnych náplavoch popri pravom brehu Biskupickej zdrže. V tomto úseku toku je prúdenie vody spomalené v dôsledku vzdutia hladiny v zdrži a ukladanie plavenín prevažuje nad eróznou činnosťou toku. Porast drevín, ktorý sa tu vytvoril, zodpovedá charakteristikou vegetácie chránenému biotopu vrbovo – topoľové nížinné lužné lesy. Vzhľadom na zásadné zmeny v krajine ide o biotop vzácny

¹ MEDERLY, P., KOSTOVSKÝ, D. ET AL., 2007. Územný plán mesta Trenčín – Prieskumy a rozbor. Krajinnoekologický plán. Nitra: Regioplán, Bratislava: Aurex, spol.s.r.o.

v celej Európe, jeho ochranu garantuje európska Smernica o biotopoch – ide o biotop európskeho významu.

V stromovom poschodí dominujú topoľ čierny (*Populus nigra*), vŕba krehká (*Salix fragilis*), vŕba biela (*Salix alba*), v krovitom podraсте baza čierna (*Sambucus nigra*), vŕba purpurová (*Salix purpurea*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*), ostružina ožinová (*Rubus caesius*), z lián brečtan popínavý (*Hedera helix*), chmeľ obyčajný (*Humulus lupulus*) a celý rad ďalších druhov drevín – jelša lepkavá, jelša sivá, javor mliečny, javor poľný, jaseň štíhly, čerešňa, hloh jednosemenný, a ďalšie. Z bylín sú pre podrast Trenčianskeho luhu typické mokradné druhy ako záružlie močiarnie (*Caltha palustris*), praslička riečna (*Equisetum fluviatile*), vrbica vŕbolistá (*Lythrum salicaria*), chrastnica trst'ovníkovitá (*Phalaris arundinacea*), krtičník tŕňomilný (*Scrophularia umbrosa*), prŕh'ava dvojdomá (*Urtica dioica*). Do lužného porastu prenikajú viaceré invázne druhy neofytov, šíriacich sa pozdĺž vodných tokov – predovšetkým severoamerických astier (*Aster lanceolatum*), zlatobyľ kanadská (*Solidago canadensis*), či netýkavka malokvetá (*Impatiens parviflora*). Tieto v podraсте čiastočne potláčajú prirodzené druhové zloženie rastlín.

V stojatej a mierne tečúcej vode v južnej časti lokality a v bahnitom litorále v malom zvyšku niekdajšieho bočného ramena Váhu je vyvinutá litorálna vegetácia s porastmi trstiny (*Phragmites australis*), pálky úzkolistej (*Typha angustifolia*) a pálky širokolistej (*Typha latifolia*) – tieto tvoria dôležitý biotop najmä pre vodné vtáky a obojživelníky.

V severnej časti chráneného územia nemá vegetácia mokradný charakter. Po stáročia boli plochy v záplavovej oblasti Váhu využívané na pastvu, v súčasnosti určujú charakter lokality porasty náletových drevín. Len menšia časť je kosená. Plocha medzi hrádzou a tokom je do veľkej miery zarastená náletom krovín – bežné sú hlavne ruža šípová (*Rosa canina*), hloh jednosemenný (*Crataegus monogyna*), zob vtáčí (*Ligustrum vulgare*), slivka trnková (*Prunus spinosa*). Zo stromov sú okrem jednotlivých vŕb a topoľov hojne zastúpené javor poľný (*Acer campestre*), javor mliečny (*Acer platanoides*), javorovec jaseňolistý (*Acer negundo*), aj ovocné stromy (orech kráľovský, čerešňa vtáčia) a mnohé ďalšie druhy. Tieto porasty nelesnej drevinovej vegetácie predstavujú významný potravný, rozmnožovací aj migračný biotop pre desiatky druhov vtákov a stovky druhov drobného hmyzu. V mestskom prostredí majú obrovský ekologický význam. Od starého cestného mostu sa na ľavom aj pravom brehu Váhu tiahne zachovalý vŕbovo-topoľový brehový porast. Na ľavom brehu Váhu, v Zátokke pokoja, sa porast rozširuje a lemuje malé riečne rameno. Líniová vegetácia tohto typu utvára charakteristický krajinný ráz riečnej krajiny. Súčasne predstavuje dôležitý ekostabilizačný a termostabilizačný krajinnoeologický prvok, prirodzenú prachovú a protihlukovú bariéru a pre živočíchy významný migračný koridor.

Na území Trenčianskeho luhu a na priľahlom Váhu bolo doposiaľ zistených 172 druhov vtákov, z ktorých až 57 hniezdi. Je to vysoko nad priemerné počty zaznamenané na podobných územiach. Spôsobené je to jednak polohou v nadregionálnom považskom biokoridore, a jednak ekologickými špecifikami a hodnotou lokality a jej biotopov. Pobrežné trst'ové porasty so zastúpením pálky úzkolistej a širokolistej sú tu reprodukčným biotopom európsky významného druhu bučiacik močiarny (*Ixobrychus minutus*). Z vodných vtákov sú na lokalite pravidelnými hniezdičmi aj chriaštel' vodný (*Rallus aquaticus*), sliepočka vodná (*Gallinula chloropus*), vzácny svrčiak slávikovitý (*Locustella luscinioides*) a labuť veľká (*Cygnus olor*) hniezdiaca na ostrove pred stavidlami. Trst'ové porasty sú tu nepravidelným zimoviskom fúzatky trst'ovej (*Panurus biarmicus*). Pre vtáctvo má na území veľký význam najmä samotný lužný les, v ktorom nachádzame mimoriadne vysoké hniezdne hustoty viacerých druhov. Je to dôsledok tzv. ostrovného efektu, kedy takáto lokalita predstavuje v človekom pozmenenej (mestskej alebo poľnohospodárskej) krajine obľúbené útočisko, akýsi ostrov. Hniezdi tu napríklad kúdelníčka lužná (*Remiz pendulinus*), vlha obyčajná (*Oriolus oriolus*) a sokol myšiar (*Falco tinunculus*). Všetky zaznamenané druhy vtákov sú chránené podľa zákona o ochrane prírody a krajiny a vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Z cicavcov žije v Trenčianskom luhu a priľahlom Váhu bobor európsky (*Castor fiber*), zistený bol aj raniak hrdzavý (*Nyctalus noctula*), večernica parková (*Pipistrellus nathusii*), jež bledý (*Erinaceus europaeus*), sporadicky sa vyskytuje líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*) a srnec hôrny (*Capreolus capreolus*).

Lokalita má veľký význam aj pre rozmnožovanie obojživelníkov. Zistený bol skokan zelený (*Rana esculenta*) a ropucha obyčajná (*Bufo bufo*). Z plazov sa vyskytuje hojne užovka obyčajná (*Natrix natrix*). K chráneným druhom európskeho významu patrí štihly (*Rana dalmatina*), k druhom národného významu patria užovka obyčajná (*Natrix natrix*) a skokan zelený (*Rana esculenta*).

Trenčiansky luh má veľký význam aj pre hmyz a pavúky. Zistené druhové spektrum blanokrídlovcov je špecifické a patrí v prevažnej miere k parazitoidom dvojkrídlovcov, vyznačujúcich sa zvýšenými nárokmi na vlhkosť. Celkovo bolo zistených 32 druhov, z ktorých k ohrozeným a po prvýkrát na Slovensku zisteným patrí až 6 druhov. Trenčiansky luh je lokalita so zachovanými pavúčimi spoločenstvami mokradňých biotopov ako sú trstiny, mäkké lužné lesy s dominantným zastúpením hygro- a hydrofilných druhov. Celkovo sa tu vyskytuje 17 druhov, z ktorých 3 druhy sú zaradené do Červeného zoznamu ohrozených druhov do kategórií IUCN Kriticky ohrozený – E (*Gongylidiellum vivum*), Ohrozený – V (*Donacochora speciosa*) a Nezaradený - I (*Theridion hemerobium*). Posledné dva druhy, viazané na trstinové

spoločenstvá, sú v poslednom období na ústupe. Podobné nároky má aj veľmi vzácny a nový druh pre faunu Slovenska (*Tetragnatha shoshone*). Tento druh je veľmi vzácny aj z celoeurópskeho hľadiska.

Čl.2

Ciele ochrany a ochranné podmienky

2.1 Ciele územnej ochrany

Cieľom vyhlásenia obecného chráneného územia je zachovanie a ochrana lokality s významnou ekostabilizačnou, biologickou, vedeckou i estetickou a rekreačnou hodnotou. Rieku Váh, s jej brehovým porastom, zvyškom jej ramenného systému a biotopmi, vytvorenými v medzihrádzovom priestore, ako aj spoločenstvo živočíchov, ktoré tu nachádza svoj životný priestor, možno právom pokladať za najvýznamnejší prírodný ekosystém v katastri Trenčína a za jeho významnú prírodnú dominantu. Jeho reálna ochrana je dôležitou úlohou Mesta Trenčín.

Uvedený cieľ nie je v rozpore s hydroenergetickým využitím vodného toku, protipovodňovou ochranou, s rozumným a citlivým využívaním územia pre rekreáciu, či športový rybolov.

2.2 Ochranné podmienky a regulatívy priestorového rozvoja územia

Územie je priestorovo a funkčne členené na dve zóny:

- 1) **Rekreačno-vzdelávacia zóna:** ide o všetky plochy mimo súvislého lužného lesa zahŕňajúce nelesnú stromovú a krovinnú vegetáciu, brehové porasty, kroviny a trávnaté porasty lokalizované prevažne na pozemkoch Mesta Trenčín, v severnej časti obecného chráneného územia.
- 2) **Zóna ochrany lužného lesa:** ide o centrálnu zónu Trenčianskeho luhu s najcennejšími vrbovo-topoľovými porastami v strednej a južnej časti obecného chráneného územia.

Na zabezpečenie ochrany a starostlivosti o obecné chránené územie určujú nasledujúce ochranné podmienky regulatívy priestorového rozvoja územia.

V rekreačno-vzdelávacej zóne obecného chráneného územia Trenčiansky luh je zakázané:

- vchádzať a parkovať s motorovým vozidlom okrem vlastníka, správcu územia a správcu toku pri zabezpečovaní kontroly a údržby územia a vozidiel záchranných zložiek (hasičov, policajtov, záchrannej zdravotnej služby),
- usmrcovať, poškodzovať, rušiť alebo inak ohrozovať prirodzene sa vyskytujúce živočíšne druhy, okrem športového rybolovu v súlade s rybárskym zákonom,

- poškodzovať a ničiť dreviny,
- rozširovať nepôvodné druhy živočíchov,
- vysádzať a pestovať nepôvodné druhy rastlín,
- znečisťovať územie odpadkami alebo akýmkoľvek iným spôsobom,
- používať zariadenia spôsobujúce svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj,
- plošne aplikovať chemické látky s insekticídnym účinkom,
- poškodzovať informačné tabule alebo iné značenie v území.

V zóne ochrany lužného lesa obecného chráneného územia Trenčiansky luh je zakázané:

- vchádzať a parkovať s motorovým vozidlom okrem vlastníka, správcu územia a správcu toku pri zabezpečovaní kontroly a údržby územia a vozidiel záchranných zložiek (hasičov, policajtov, záchrannej zdravotnej služby),
- usmrcovať, poškodzovať, rušiť alebo inak ohrozovať prirodzene sa vyskytujúce živočíšne druhy, okrem športového rybolovu v súlade s rybárskym zákonom,
- poškodzovať a ničiť dreviny,
- rozširovať nepôvodné druhy živočíchov,
- vysádzať a pestovať nepôvodné druhy rastlín,
- znečisťovať územie odpadkami alebo akýmkoľvek iným spôsobom,
- používať zariadenia spôsobujúce svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj,
- plošne aplikovať chemické látky s insekticídnym účinkom,
- poškodzovať informačné tabule alebo iné značenie v území a
- ***narušovať prírodný charakter územia lužného lesa umiestňovaním rekreačných a športových plôch a súvisiacich drobných stavieb s rekreačnou či inou funkciou,***
- ***využívať breh rieky ako kotvisko hausbótov,***
- ***táboriť, bivakovať a využívať plochy zelene na nocovanie.***

Extenzívne rekreačné využívanie územia, prírodný turizmus a environmentálne vzdelávanie na území nie sú ochrannými podmienkami obmedzované, naopak, predpokladá sa zvýšený záujem verejnosti a vzdelávacích inštitúcií. Očakáva sa aj umiestnenie mobiliáru podporujúceho uvedené činnosti. Pre drobné stavby a prvky drobnej architektúry (mobiliár), budovanie peších či cyklistických komunikácií, rekreačných a športových plôch, prípadne výstavbu lávky pre peších cez Váh je ale možné využiť iba severnú, resp. strednú časť pozemku Mesta Trenčín C-KN 1669/1, ktorá nemá mokradný charakter, teda len rekreačno-vzdelávaciu zónu. Organizácia verejných športových, spoločenských a iných verejnosti prístupných podujatí musí rešpektovať uvedené ochranné podmienky.

V chránenom území zároveň platia ustanovenia Zákona o ochrane prírody 543/2002

Z.z:

- Na zmenu stavu mokrade, najmä jej úpravu, zasypávanie, odvodňovanie, ťažbu trstia, rašeliny, bahna alebo iného materiálu, sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody. Organizácia ochrany prírody (Štátna ochrana prírody SR) vopred prerokuje a písomne dohodne so správcom vodného toku zásady starostlivosti o vodný tok v chránenom území a spôsob jej výkonu, vrátane možnosti použitia mechanizmov a podmienok ich vstupu do chráneného územia.

Na výrub drevín sa vyžaduje súhlas štátnej vodnej správy a kladné stanovisko orgánu ochrany prírody, pokiaľ nejde o výrub podľa osobitného predpisu – Vodného zákona – vykonávaný správcom toku. Nevyhnutné parkové úpravy, súvisiace s bezpečným extenzívnym rekreačným využívaním pozemku C-KN 1669/1, budú konzultované so Štátnou ochranou prírody a musia rešpektovať prírodný charakter územia. Výrub drevín v lužnej časti územia, v zóne ochrany lužného lesa, bude obmedzený na rizikové stromy v brehovom poraste ohrozujúce v prípade vývratu funkcie zdrže

Čl.3

Zápis chráneného územia do štátneho zoznamu a jeho označenie

3.1 Zápis do štátneho zoznamu osobitne chránených častí prírody a krajiny

Do 30 dní odo dňa nadobudnutia účinnosti vyhlášky, ktorou sa vyhlasuje obecné chránené územie Trenčiansky luh, zašle Mesto Trenčín Ministerstvu životného prostredia podklady na vykonanie jeho zápisu do štátneho zoznamu. Po vykonaní zápisu do štátneho zoznamu správa katastra na základe podkladov predložených Mestom Trenčín vyznačí chránené územie v katastri nehnuteľností (§51 Zákona o ochrane prírody 543/2002).

3.2 Označenie

Obecné chránené územie označí Mesto Trenčín tabuľami s osobitným označením v zmysle § 19 Vyhlášky č.24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon o ochrane prírody a krajiny - tabule 40 cm x 30 cm s nápisom Obecné chránené územie Trenčiansky luh napísaným zeleným písmom na bielom podklade). Tabule budú umiestnené na priesečníku hranice chráneného územia s pozemnými komunikáciami a chodníkmi.

Čl.4

Prílohy

Príloha 1 : Mapa územia – grafické znázornenie hraníc chráneného územia na ortofotomape a katastrálnej mape.

Príloha 2 : Zoznam lomových bodov, ktorými je identifikovaná hranica chráneného územia.

Čl.5

Účinnosť

Toto všeobecne záväzné nariadenie bolo schválené Mestským zastupiteľstvom mesta Trenčín dňa 19.05.2021 a nadobúda účinnosť pätnástym dňom od vyvesenia na úradnej tabuli mesta.

Mgr. Richard Rybníček v.r.
primátor mesta Trenčín

Obecné chránené územie Trenčiansky luh

Príloha 2 : Zoznam lomových bodov, ktorými sú identifikované hranice chráneného územia.

č.b.	Y - S-JTSK(JTSK)	X - S-JTSK(JTSK)	č.b.	Y - S-JTSK(JTSK)	X - S-JTSK(JTSK)
1	498688.87	1204986.22	52	498132.35	1204307.21
2	498685.72	1205007.24	53	498111.07	1204291.19
3	498751.66	1205040.35	54	498089.46	1204275.00
4	498770.08	1205059.34	55	498063.96	1204257.13
5	498768.98	1205075.22	56	498028.24	1204232.81
6	499040.90	1205185.41	57	497990.74	1204210.88
7	499037.36	1205171.90	58	498102.20	1204374.18
8	499022.49	1205165.26	59	498129.72	1204404.29
9	499010.85	1205158.87	60	498093.28	1204371.60
10	498983.98	1205141.18	61	498083.93	1204358.80
11	498894.90	1205065.41	62	498072.12	1204343.29
12	498795.92	1204983.56	63	498065.23	1204328.76
13	498716.42	1204912.68	64	498047.27	1204301.93
14	498695.95	1204894.82	65	498032.26	1204285.68
15	498691.76	1204952.10	66	498003.71	1204261.05
16	498689.71	1204977.80	67	497992.64	1204253.91
17	498644.96	1204850.32	68	497981.32	1204235.94
18	498614.07	1204914.66	69	497973.20	1204227.57
19	498596.81	1204951.24	70	497965.58	1204224.37
20	498588.24	1204969.20	71	497955.00	1204225.60
21	498533.16	1204939.98	72	497893.70	1204191.38
22	498502.28	1204910.06	73	497869.37	1204180.12
23	498398.83	1204813.16	74	497854.89	1204165.49
24	498390.22	1204776.97	75	497792.18	1204123.13
25	498347.30	1204738.67	76	497760.69	1204100.23
26	498322.44	1204738.75	77	497768.11	1204090.62
27	498294.58	1204701.71	78	497876.18	1204151.28
28	498293.54	1204692.48	79	497820.34	1204115.73
29	498298.08	1204682.97	80	497816.33	1204115.54
30	498280.29	1204631.26	81	497788.28	1204102.70
31	498252.92	1204574.93	82	497826.06	1204332.47
32	498207.25	1204499.89	83	497840.88	1204339.96
33	498450.96	1204663.56	84	497880.49	1204371.23
34	498453.59	1204662.90	85	497898.46	1204389.20
35	498481.79	1204694.56	86	497906.58	1204402.49
36	498526.07	1204738.15	87	497906.08	1204418.25
37	498549.80	1204762.23	88	497912.91	1204461.99
38	498572.35	1204785.01	89	497825.01	1204334.18
39	498578.90	1204795.86	90	497791.85	1204388.28
40	498594.28	1204810.34	91	497807.65	1204398.82
41	498612.59	1204827.39	92	497842.51	1204426.45
42	498615.50	1204824.61	93	497870.03	1204449.00
43	498164.97	1204445.23	94	497897.79	1204473.92
44	498415.98	1204626.82	95	497944.16	1204515.48
45	498360.46	1204561.46	96	497998.14	1204563.07
46	498298.76	1204485.90	97	498020.40	1204582.87
47	498238.87	1204412.56	98	498057.10	1204613.72
48	498212.14	1204381.99	99	498035.05	1204591.81
49	498184.22	1204353.04	100	498006.21	1204558.83
50	498164.17	1204334.60	101	497994.27	1204532.78
51	498145.98	1204318.62	102	497960.20	1204499.79